

er alle schijn van, dat de mens in de korte spanne tijds van zijn bestaan in razend snel tempo de weg moet afleggen, die de samenleving reeds achter zich heeft gelaten. — Tot zijn vijfde jaar ongeveer is hij analphabeet. Later zijn er wel bijna geen analphabeten meer, maar de wetten, geldende in de kinderwereld, b.v. bij hun spelen, zijn toch niet beschreven. Zodat ze bij deze afhankelijk zijn van de overlevering. En zo zien we, dat de leiding bij 't spel, vooral bij meisjesspelen, in handen is van de meest ervarenen. De kleineren onderwerpen zich vrijwillig en gehoorzaam zonder tegenspraak aan de groteren. Een gehoorzaamheid, die wij, opvoeders, die groteren soms benijden.

Zo waren op Marken nog in 1934 't altijd de ouderen, die de lakens uitdeelden en de oudste wierp zich altijd op als hoofdpersoon in 't spel. En zij werd onvoorwaardelijk gehoorzaamd. Gelijk in de middeleeuwen bij belangrijke beslissingen van de volwassenen, b.v. in de rechtspraak 't altijd de oudste was, die moest uitmaken, hoe 't vroeger steeds was geweest en men in een soortgelijk geval altijd had gehandeld.

Dit nu moge een korte en bescheiden psychologische verklaring zijn van de verbazingwekkende kracht van de overlevering in de kinderwereld, zodat het mogelijk is, dat kinderspelen heden nog bestaan, die een schilder vier eeuwen geleden op 't doek heeft gebracht. ¹⁾ En waaronder er zijn, die toen reeds eeuwen oud waren.

Vele daarvan zijn nu uitgestorven. B.v. het bikkelen, links op de voorgrond van Bruegels schilderstuk. Alleen het rijm, dat onder dit spel op zangerige toon werd gezegd, bestond nog in 1934, maar 't was verhuisd naar 't ballen. De kinderwereld is zuinig op zijn rijmen.

Moeder Menooi,
Daar pikt me een vlooi.
Hij pikt me al weer;
Dit is iedere keer.
Zij liet er een vallen
Van boven af neer.

(Hauwert.)

¹⁾ Bij wijze van spreken. B. heeft de kinderspelen op een houten paneel geschilderd.